

Manual de *tinença responsable* D'ANIMALS DE COMPANYIA

Manual *tinença responsable* D'ANIMALS DE COMPANYIA

Edita:
©Ministerio de Derechos Sociales, Consumo y Agenda 2030
Secretaría General Técnica - 2025
<https://cpage.mpr.gob.es/>
NIPO en línea: 233-25-017-8
Disseny i maquetació: Grupo Asis Biomedia S.L.

índex

Introducció	7
Consideracions a tenir en compte abans d'adquirir un animal de companyia	9
De quins mitjans dispo per adquirir un animal de companyia?	12
Compra	13
Adopció	15
Com cuidar correctament un animal de companyia	20
Alimentació	24
Comoditat	36
Salut	45
Seguretat	50
Conducta	56

Introducció

➤ Introducció

L'ésser humà porta convivint amb els animals des de temps immemorials i, en aquest procés la relació amb ells ha anat passant d'una de merament utilitària a una altra de molt més propera, fins a convertir-se en part de la seva pròpia família.

Avui en dia, la nostra societat està més conscienciada que mai sobre la necessitat de **respectar i protegir els drets dels animals**, prova d'això són les campanyes que busquen acabar amb l'abandonament animal i el suport social que aquestes campanyes reben, així com les reformes legals que estan tenint lloc en els últims temps.

En un estudi que es va fer preguntant a les protectores d'Espanya, es va descobrir que una de les principals raons per les que fallen les adopcions és l'escassa previsió dels nous cuidadors:

- Major responsabilitat de l'esperada.
- Falta de temps o espai.
- Problemes de comportament.
- Factors econòmics.
- Caiguda de l'entusiasme dels nens.
- Animals adoptats en període nadalenc.

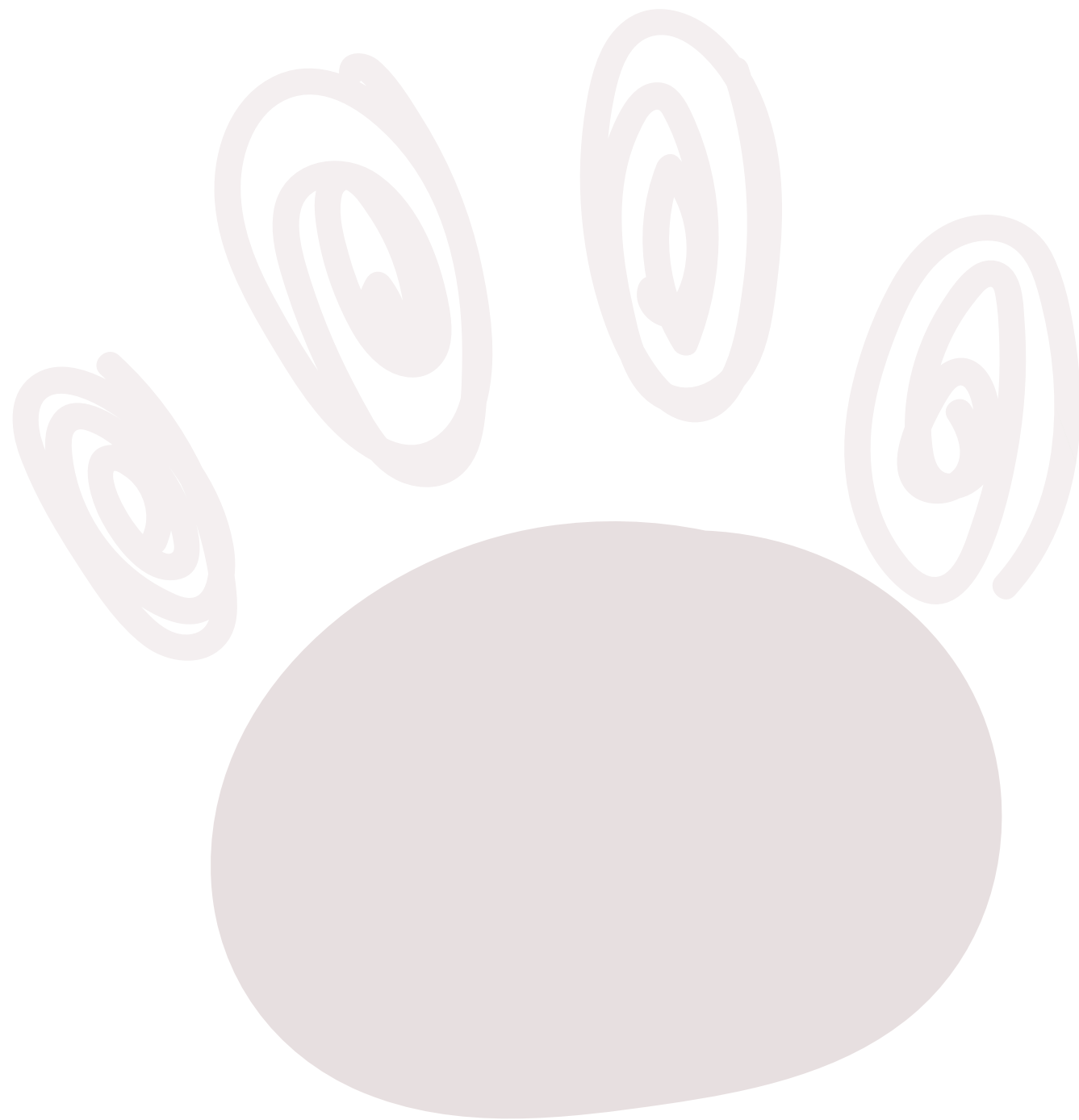
➤ L'objectiu

Amb l'objectiu d'ajudar-te a prendre una millor decisió com a futur responsable d'un animal de companyia, hem preparat aquesta guia, amb tots els aspectes que poden ser rellevants a l'hora de comprar o adoptar el nou membre de la família, sigui un gos, un gat o un altre animal més exòtic.

T'orientarem des del moment en què comences a plantejar-te incorporar un animal de companyia a la teva família fins que l'aculls a casa teva i te'n cuides de manera quotidiana. També **recalcarem les complicacions** extra que pot suposar apostar per un animal exòtic. A la vegada, **t'explicarem com fer una compra o adopció** responsable i tot el que implica el procés d'integrar-lo a la teva família.

*Consideracions a
tenir en compte*
ABANS D'ADQUIRIR
UN ANIMAL DE COMPANYIA

► Saps quines implicacions tindrà un animal a la teva vida?

Si vols ser un **cuidador responsable** que pugui garantir al nou membre de la família la qualitat de vida que mereix, aquestes són les primeres preguntes que t'has de fer, inclús abans de començar a buscar el millor mètode per fer una compra responsable o adoptar.

Per orientar-te a trobar la resposta a aquestes preguntes, aquí tens diferents factors a tenir en compte:

MOTIUS

Quan es planteja la possibilitat de comprar o adoptar un animal de companyia, sol ser perquè hi ha un primer desig o **motivació molt concreta**. Reconèixer-la és important perquè serà la base que establirà la teva relació amb el futur membre de la família.

Aquestes són les **raons més freqüents d'adopció o compra**. Pensa quin pot ser el teu cas i assegura't que sigui una raó suficientment sòlida:

- **Desig de tercers:** Algú a la teva família ha expressat el seu desig d'adquirir un animal de companyia. Si es tracta de persones menors d'edat,

has de tenir en compte que l'adult titular serà responsable de prendre la decisió final, així com de les cures, molèsties o accidents que pugui ocasionar l'animal.

- **Companyia:** Els anomenem animals de companyia per alguna cosa, això està clar, però has de tenir en compte que no estan allí només per a tu. L'animal, sigui un gos, un gat o un altre de més exòtic, tindrà la seva pròpia manera de ser, i podria no complir amb l'expectativa de fer-te companyia tant com voldries, cosa que passa més freqüentment amb els animals exòtics. És important valorar la compatibilitat de l'animal amb el futur responsable. El mateix passa amb situacions en què es busca incorporar un segon animal per acompanyar-ne un que ja visqui a la llar: serà vital anticipar i avançar-se a qualsevol incompatibilitat.
- **Emocions:** És possible que la llàstima que sents per un animal abandonat sigui la motivació per adoptar-lo. En cap cas és recomanable deixar-se guiar només per les emocions a l'hora d'adquirir un animal de companyia, ja que es tractaria d'un acte impulsiu i no s'estaria analitzant l'existència dels recursos necessaris per cuidar de l'animal.

- **Curiositat per l'espècie:** És positiu que tinguis interès per conèixer millor una espècie animal, però normalment aquest interès pot disminuir amb el pas del temps. Aquesta situació se sol donar amb espècies exòtiques, en què s'idealitzen les futures experiències com animal de companyia, sense tenir el coneixement de la feina que suposen les seves cures i manteniment. Per satisfer la curiositat, primer hauries d'informar-te sobre l'espècie, si és possible plantejar-te ser casa d'acollida temporal, i després de provar, adoptar-lo només si conculcs que compleixes amb els requisits mínims per cuidar de l'animal.

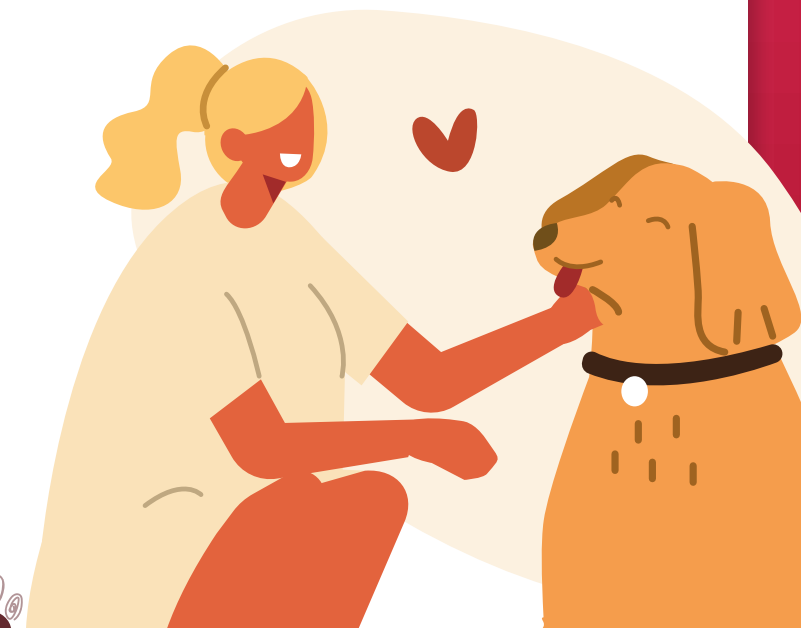
- **Modes:** Una raça o espècie molt concreta s'ha posat de moda o et sembla bona idea adoptar un animal de companyia concret per alguna raó de tipus estètic. Aquesta seria una decisió irrespectuosa per a l'animal i els seus drets, ja que es veu l'animal com un complement i, en cap moment, es té en compte el seu benestar. Sempre s'haurien de tenir en compte les necessitats de l'animal, abans de res, i si més enllà de l'atractiu estètic, aquest animal serà compatible amb els seus cuidadors.

- **Utilitat:** Busques obtenir un animal de companyia per alguna utilitat que se li suposi. Per exemple, gossos per protegir la llar o gats per a la depredació de ratolins. És possible que l'animal no pugui complir amb el rol que se li assigni i, depenent de la situació, requerirà d'un ensinistament respectuós i consistent. A més, com a titular, hauràs que ser capaç de cobrir totes les seves necessitats i complir amb les responsabilitats legals relacionades amb aquella utilitat.

TEMPS DE COMPROMÍS

És important que entenguis l'alt grau de compromís que suposa la cura de l'animal i així evitar situacions que posin en conflicte algun aspecte de la teva vida amb la del nou membre de la família. Un cop tinguis ben definida i validada la teva principal motivació per incorporar l'animal de companyia, **informa't sobre el temps durant el qual s'allargaran les teves responsabilitats com a cuidador**.

Un factor en què podries fixar-te i que pot ajudar-te a determinar si estàs llest per responsabilitzar-te durant un temps concret, és l'estimació de **l'esperança de vida de l'animal**.

A continuació, pots consultar alguns rangs orientatius amb mínims i màxims:

Gossos: 10-13 anys.

Com més petita és la raça del gos, més temps sol viure.

Gats: 12-18 anys.

Peixos: 2-3 anys.

Hi ha espècies de peixos capaces de viure més de 10 anys.

Hàmsters: 2-3 anys.

Conillets d'Índies: 4-8 anys.

Conills: 8-9 anys.

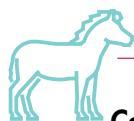
Gallines: 5-10 anys.

Fures: 5-10 anys.

Xinxilles: 8-10 anys.

Cavalls: 25-30 anys.

Lloros: algunes espècies de lloro, com les cacatues o el lloro guacamai, poden viure més de 50 anys.

Tortugues: 20-100 anys o més, depenent de l'espècie.

CANVIS EN LES TEVES RUTINES

Ser responsable d'un animal de companyia implicarà certs **canvis en el teu estil de vida**. Hauràs d'introduir a la teva vida els hàbits relacionats amb la cura del teu nou animal de companyia.

A continuació, trobaràs alguns exemples:

- Alimentació rutinària.
- Estimulació diària i atenció, ja sigui en forma de joc o canvis i novetats en l'entorn per assegurar l'enriquiment ambiental.
- Higiene bàsica relacionada amb les seves necessitats, com la raspallada.
- Els gossos necessiten passejos diaris d'almenys 20 minuts cadascun. Normalment 2 o 3 al dia.

- Els gats necessiten manteniment diari de les seves caixes de sorra.
- Els animals exòtics tindran les seves pròpies necessitats, que de vegades seran úniques a la seva espècie o tipus d'animal, i també s'haurà de saber adaptar-se a elles.
- Neteja de l'ambient que freqüenti l'animal, ja sigui una habitació, una gàbia, un terrari, un aquari o un estable.
- Vigilància constant en el cas de cadells o amb necessitats especials.
- Vigilància regular en cas de malalties o problemes de conducta.

Existeix la possibilitat que totes aquestes activitats tinguin poca cabuda en el teu estil de vida actual, cosa que hauràs de valorar per prendre la millor decisió. Tingues en compte que la falta de familiaritat amb les necessitats dels **animals exòtics** pot sumar un extra de dificultat en aquesta adaptació, i inclús convertir-la en impossible.

COSTOS

Durant tota la vida de l'animal seràs responsable de cobrir totes les seves necessitats, i això implicarà certes despeses en manutenció, productes que necessiti i serveis d'assistència veterinària.

En el cas dels **gossos**, com a titular hauràs de contractar i mantenir vigent una assegurança de responsabilitat civil per danys a tercers que inclogui en la seva cobertura a totes les persones responsables de l'animal.

En el cas dels **gats**, hauràs d'habilitar la teva llar per assegurar que el gat no pugui precipitar-se al buit o escapar. Per això hauràs d'instal·lar diferents elements com, per exemple, proteccions per a les finestres i xarxes per al tancament de terrasses i balcons.

Els **animals de companyia de tipus exòtic**, com són els rèptils o els ocells, comportaran costos més elevats. Això es deu al fet que requereixen un tipus d'alimentació més específica, cures concretes i veterinaris especialitzats.

Sigui quin sigui el tipus d'animal, cal que tinguis en compte que, de tant en tant, sorgiran **urgències veterinàries** que suposaran una despesa addicional.

REQUISITS LEGALS

Com a responsable d'un animal de companyia, i segons les últimes modificacions de la normativa d'Espanya, hauràs de complir diferents obligacions:

- **Obligacions legals** imposades per comunitats de veïns, ordenances municipals o contractes de lloguer que tinguin clàusules que prohibeixin la tinença d'animals de companyia a la llar on resideixes.
- **Mantenir i integrar l'animal** en el nucli familiar, cobrint totes les seves necessitats de manera respectuosa i sense posar la seva vida en perill.
- Aplicar com a mínim les **vacunes obligatòries** en l'animal, tenir la cartilla sanitària de vacunació actualitzada i dur-lo al veterinari sempre que sigui necessari.
- **Evitar la reproducció incontrolada**, que només podran dur a terme persones autoritzades en la cria d'animals de companyia. Això és especialment delicat en el cas dels petits rosegadors.
- **Identificar i censar l'animal** segons la normativa vigent a la teva Comunitat Autònoma.

NECESSITATS ESPECIALS

Abans d'adquirir un animal de companyia és important que estiguis ben informat sobre les seves **necessitats, característiques i conductes específiques**, i que t'asseguris que seran **compatibles** amb el que tu i la teva família podeu oferir-li.

De vegades, això consistirà a tenir prou espai i temps per estimular-lo, educar-lo i ensinistrar-lo de manera responsable, cosa que es torna indispensable en el cas dels **gossos**. No cobrir bé aquestes necessitats de l'animal pot comportar problemes de conducta i de convivència a la llar.

La cosa pot complicar-se encara més quan es tracta d'una **espècie exòtica**. Per exemple, hi ha persones que decideixen adoptar una **serp**, però no són conscients de les implicacions que té el maneig d'aquest tipus d'animals. Els **lloros** en són un altre exemple, ja que es tracta d'un animal amb característiques especials i exigeix un espai ben preparat per a ell. A més, algunes espècies tenen una esperança de vida molt llarga. Per tot l'anteriorment exposat, és important informar-se molt bé i consultar especialistes abans de fer el pas d'incorporar un animal a la teva família, sobretot si es tracta d'una espècie exòtica, en les que la escassetat d'informació pot derivar en experiències negatives.

De quins mitjans dispo
PER ADQUIRIR UN ANIMAL
DE COMPANYIA?

A l'hora de buscar incorporar un animal de companyia en el teu nucli familiar, és molt important que coneguis els mètodes existents per **prendre la millor decisió, i fer-ho sempre de manera responsable i respectuosa amb l'animal.**

➔ Compra

La **compra** sol ser la primera opció que a molts futurs cuidadors se'ls acut, ja que ha sigut des de fa molts anys el mètode tradicional d'adquisició d'animals de companyia, tot i que no és l'únic. En aquesta secció t'exposem com funciona tot el procés.

CRITERIS PER A UNA COMPRA RESPONSABLE

Per dur a terme una compra responsable, és important conèixer les pistes per detectar quan un venedor d'animals de companyia mereix la teva confiança. Per això, és important verificar els següents punts:

ENTORN DE CRIA

En primer lloc, és important assenyalar que **sempre has de comprar un animal de companyia en un criador o botiga autoritzats.**

Un aspecte important a l'hora de comprar en un criador o botiga autoritzada d'animals és que ofereixi la **possibilitat de visitar-lo a les seves instal·lacions** i així comprovar que l'animal està en bones condicions. Verificar que compleix amb la legislació vigent, cobrint totes les seves necessitats i respectant tots els seus drets.

A grans trets, tot i que ho detallarem més endavant, això consistiria a complir amb els criteris i senyals de benestar i, sense dubte alguns seran més difícils de contrastar en les espècies exòtiques:

- ▶ Alimentació de qualitat i adequada a l'espècie.
- ▶ Entorn saludable i higiènic.
- ▶ Llibertat de moviment de l'animal dins de la instal·lació.
- ▶ Absència de senyals de por.
- ▶ Bona relació amb el cuidador.
- ▶ Entorn suficientment estimulants per a l'espècie.

La venda directa d'animals a través d'**Internet** està prohibida. Verifica que els anuncis inclouen el número de registre de criador o de nucli zoològic de l'establiment i sospita en cas de preus excessivament baixos.

Exigeix sempre poder veure els animals a les instal·lacions i descarta directament aquells venedors que defugen aquesta proposta.

Sospita davant les pràctiques o intents per part del criador d'amagar problemes o il·legalitats dins del centre, com, per exemple, l'oferiment de **canviar l'animal per un altre d'igual** en cas d'haver-hi problemes, a canvi de no posar una reclamació. Un altre indicador, bastant habitual, i que és característic d'un origen il·legal són els **baixos preus** de compra, en comparació amb el preu de mercat. Para especial atenció si aquestes pràctiques es donen durant la compra d'una espècie exòtica.

CONDICIONS DE L'ANIMAL

Evidentment, abans de concretar la compra de l'animal, **exigeix veure'l en persona** per assegurar-te quin és el seu **estat de salut i com es comporta.**

Recorda totes les consideracions que has valorat abans de decidir-te per comprar l'animal, i considera si la seva conducta s'ajusta a les teves expectatives.

En el cas dels **cadells**, almenys en el cas dels animals de companyia més comuns, és important **assegurar-se que s'està criant amb la seva mare** durant aquesta etapa de socialització tan primerenca, i que la mare gaudeix de bona salut, d'un comportament adequat amb el criador, amb els possibles compradors i amb els cadells. La durada d'aquesta etapa dependrà del tipus d'animal; en gossos i gats, el que convé és no separar el cadell de la mare fins mínim passades les 8 setmanes, sense oblidar que el més desitjable seria esperar fins les 12 setmanes. Assegurant-se que, durant el procés, l'animal és socialitzat amb altres espècies, inclosa la humana. Evidentment, s'haurà de tenir la mateixa cura en el cas d'**animals exòtics** que tinguin la mateixa necessitat, tenint sempre en compte els matisos de cada espècie, i serà important estar atents a possibles signes de por, inclús del propi cuidador.

Un criador ben informat sobre l'espècie, sabrà que el final del **període de socialització** de l'animal pot coincidir o apropar-se al moment recomanat per separar-lo de la mare. Per això mateix, el criador serà el primer responsable d'estimular el cadell perquè rebi la socialització més adequada. El període de socialització és un període sensible durant el qual l'animal aprèn a relacionar-se amb altres individus, tant de la seva mateixa espècie com d'altres espècies, amb què es relacionarà al llarg de la seva vida. També, ha d'incloure l'habitució a sons, objectes i ambients estranys per a l'animal.

La falta d'una socialització adequada podrà detectar-se fàcilment comprovant si l'animal mostra clars signes de por davantel criador o els desconeguts.

Igualment, també serà important fixar-se en altres aspectes relacionats amb la **salut** de l'animal, com possibles símptomes de malalties (vòmits, diarrea, ulls plorosos, esternuts, esgarrapades, mal estat del pelatge, primor), paràsits, signes de lesions, problemes a les articulacions, alteracions en el moviment de l'animal o àrees de la pell amb escates o llagues.

Recorda que en cas de tenir dubtes sobre l'estat de l'animal pots consultar un veterinari per demanar-li la seva opinió i detectar així de forma fiable qualsevol irregularitat o problema que se t'hagi pogut escapar com a comprador. El venedor no s'hauria de negar si pretén guanyar-se la teva confiança. Això és especialment sensible en el cas dels animals exòtics, les malalties dels quals poden arribar a ser molt complicades i costoses de tractar.

DOCUMENTACIÓ EN REGLA

A més de comprovar que l'animal està ben cuidat i conviu en un entorn adequat, també és important corroborar que el centre té la **documentació en regla**, ja que, en cas contrari, podria ser un indicatiu de la il·legalitat o falta de professionalitat i ètica del negoci que hi ha al darrere.

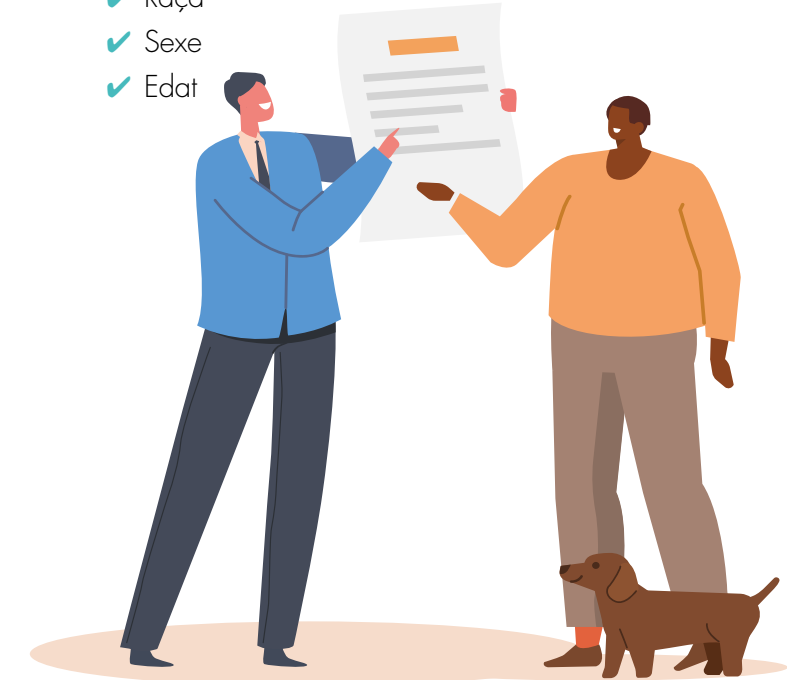
Els criadors il·legals més experimentats tenen diverses estratègies per enganyar fàcilment els seus potencials compradors. Moltes de les persones no s'informen adequadament abans de comprar i aquests negocis saben com aprofitar aquesta circumstància per al·legar excuses i no aportar la informació que els requereixis.

Això és crucial tenir-ho en compte. En els darrers anys aquest problema ha augmentat i inclús s'han produït estafes en què alguns compradors mal informats van adquirir cadells de l'estranger amb greus problemes de salut, que a més eren venuts sense vacunar, animals que portaven cartilles de vacunació falsificades.

Per evitar contratemps d'aquest tipus, és important que comprovis que tot està en regla, contrastant aquestes dades:

- ▶ Número de registre de nucli zoològic del centre de cria.
- ▶ Documentació que acrediti que l'animal ha estat prèviament identificat al Registre d'Animals de Companyia, on s'haurà de comunicar la transmissió dins dels tres dies hàbils següents a la compra.

- ▶ Cartilla sanitària o passaport oficial de l'animal, on constin totes les intervencions veterinàries fins a la data, així com tractaments i vacunes. Possibilitat de corroborar aquestes dades directament amb el veterinari.
- ▶ Contracte de compra-venda vàlid.
- ▶ Dades completes de l'animal, que s'hauran de comunicar al futur comprador i que s'hauran de conservar al centre durant almenys tres anys:
 - ✓ Necessitats per a la cura i maneig
 - ✓ Necessitats d'atenció veterinària
 - ✓ Responsabilitats del comprador/a
 - ✓ Característiques
 - ✓ Origen
 - ✓ Nom
 - ✓ Raça
 - ✓ Sexe
 - ✓ Edat

ELS RISCOS EN LA COMPRA

Comprar un gos, un gat o un altre animal exòtic pot semblar la solució més senzilla, però res més lluny de la realitat. El cas és que, si no es fa una compra responsable, existeix la possibilitat d'endur-se una sorpresa en forma de **malalties congènites, deformitats, problemes de convivència**, etc. A més, correm el risc de dur a terme una compra il·lícita en criadors no autoritzats ni registrats que solen tenir una visió irrespectuosa amb la naturalesa de l'animal i pràctiques de maltractament, o que atemptin directament amb les necessitats més bàsiques de benestar, tot per tractar la venda d'animals des d'una perspectiva purament comercial.

Aquest és un problema que ha anat creixent, sobretot a través de diversos portals d'Internet, on es practica la **venda il·legal** d'animals de companyia aprofitant-se d'alguns compradors inexperts i poc informats, tant en gats i gossos com en la delicada venda il·legal d'animals exòtics provinents d'arreu del món.

De fet, **el tràfic il·legal** d'animals està perseguit per la llei degut al gran dany que fa tant a la societat com als propis animals, que es veuen obligats a viure en situacions que atempten contra els principis de benestar animal. Entre altres moltes raons, és per això perquè **la compra sempre s'ha de fer de manera responsable**.

➔ Adopció

El procés d'adopció és la **via preferida** per a moltes famílies per incorporar un animal de companyia a la seva llar.

Les **entitats de protecció animal**, conegudes popularment com *protectores* o *refugis*, tenen com a objectiu de la seva tasca detectar els casos d'abandonament o maltractament a la teva localitat, alhora que treballen en rehabilitar l'animal, perquè pugui trobar uns nous responsables que li donin la qualitat de vida que mereix, ja siguin gossos, gats o qualsevol altre animal exòtic apte per a l'adopció.

A la majoria dels municipis del nostre país, hi ha **protectores i refugis tant públics com privats** als que pots acudir en cas d'estar interessat a adoptar un animal de companyia. Aquests centres poden pertànyer a ajuntaments o ser associacions sense ànim de lucre legalment constituïdes. Cuiden animals a les seves pròpies instal·lacions o en cases d'acollida, i duen a terme la tasca del control de colònies de gats a la localitat. A més, estan subjectes a inspeccions regulars en què es comprova que totes les instal·lacions i els protocols que segueixen estan en regla, i que es respecten les normes relatives a la protecció i benestar dels animals.

Quan adoptes en una protectora o centre públic de protecció animal estàs aportant el teu granet de sorra per **combatre** la conseqüència dels **abandonaments** a la societat, i li estàs donant a un altre ésser viu l'oportunitat de viure una vida millor com animal de companyia.

Per evitar la proliferació descontrolada de ventrades no desitjades, que actualment és la principal causa d'abandonament al nostre país, les protectores i els centres públics tenen l'obligació d'esterilitzar els animals. A més, seguint amb el que estableix la llei, mai es sacrifiquen animals, excepte en casos de patiments intractables i que generin sofriment en l'animal.

REQUISITS D'ADOPCIÓ

Per a un animal de qualsevol espècie, sobretot d'aquelles que no s'han domesticat tant, com són les exòtiques, pot ser molt **estressant el canvi de l'entorn**. Aquest és un procés que, si fracassa i motiva la devolució de l'animal, pot tenir **repercussions negatives** en el seu benestar general.

És important que, com aspirant a adoptar, en siguis conscient mentre passes per aquest procés.

Tal com esmentàvem en la introducció, s'ha de tenir en compte que una gran part de les devolucions d'adopcions solen estar causades per incompatibilitats entre l'animal i els nous titulars. Aquesta incompatibilitat pot ser deguda a la falta d'informació i previsió del futur responsable o per "problemes de conducta" que els adoptants troben insalvables i per als que no estaven preparats ni informats. Per això, per a les protectores és indispensable fer totes les **comprovacions pertinents** i així assegurar-se que l'**animal de companyia** i els **futurs titulars** seran **compatibles**.

Això pot comportar una sèrie de **qüestionaris, revisions de documentació i visites presencials** en el nou context de convivència, que inclouen tots els factors importants en l'adopció i que, sovint, sorprenen o fins i tot poden resultar invasives per als futurs adoptants que no siguin conscients de tot el que comporta una adopció responsable.

Alguns dels requisits o de les comprovacions més freqüents són els següents:

- ▶ **Majoria d'edat del futur titular de l'animal**, demostrant una mínima maduresa emocional per prendre la decisió de l'adopció.
- ▶ **Comprovant del domicili**, que busca demostrar de qui és la propietat de la llar on es pretén integrar l'animal de companyia. En cas de viure de lloguer, es comprovarà que en el contracte no hi hagi clàusules en contra de la tinença d'animals en aquell domicili.
- ▶ **Contracte d'adopció**, que serà necessari signar i en el que s'establiran els drets i obligacions d'ambdues parts. En ocasions, també s'indiquen els requisits de cura.
- ▶ **Abonament de costos**, en virtut dels costos de manteniment i com a donació a l'entitat protectora. Tingues sempre en compte que els costos de manteniment d'un animal exòtic seran molt més elevats, i així es reflectiran en aquest pas.
- ▶ **Requisits de cures específiques de l'animal de companyia**, que com a futur titular hauràs de demostrar que pots complir. Això implica revisar aspectes com el teu coneixement sobre l'espècie o l'espai i temps de què disposes per a la seva cura. Hauràs de demostrar que has pres les mesures necessàries que evitin riscos a l'animal en el seu lloc de residència, com la instal·lació de proteccions o xarxes en terrasses i

finestres perquè els gats no puguin precipitar-se al buit o escapar.

- ▶ **Esterilització de l'animal**.
- ▶ **Compromís signat de no abandonament**.
- ▶ **Seguiment periòdic del procés** de adopció mediante visitas presenciales en el hogar para hacer comprobaciones de bienestar y cuidado del animal.

Tot i que semblin uns requisits una mica invasius, són molt necessaris perquè l'entitat s'asseguri que tot està en ordre. El més habitual és que tots aquests requisits i comprovacions es duguin a terme durant **uns quants mesos**, la qual cosa també serveix com a temps prudencial perquè els possibles titulars puguin estar segurs de la decisió d'adopció.

Curiosament, moltes d'aquestes comprovacions ni tan sols es duen a terme durant la compra d'un animal, el que reforça la idea que **l'adopció és un procés molt més exhaustiu** d'adquisició d'un animal de companyia de qualsevol espècie.

Tot i complir amb tots els requisits anteriorment mencionats, tota entitat protectora diferencia entre adoptar un adult o un cadell i es reserva el dret a finalment decidir no entregar o retirar la cura de l'animal de companyia si ho considerés necessari.

DIFERÈNCIA ENTRE ADOPTAR UN ADULT O UN CADELL

Quan arriba l'hora d'adoptar un animal de companyia, una de les primeres idees que solen tenir els futurs titulars és la d'**adoptar un cadell de gos o un gatet**, per ser una alternativa més atractiva en primera instància. Però a les entitats protectores també hi ha animals adults que tindran menys possibilitats de ser adoptats. Per aquesta raó, et volem explicar les diferències entre adoptar un gos o gat adult o un cadell de la mateixa espècie, amb totes les implicacions que té i per quin tipus de família és més recomanable.

ADOPTAR UN CADELL

Sigui gos, gat o un animal exòtic, cal tenir en compte que un cadell sempre requerirà una especial dedicació, sovint durant mesos. Per això, és important disposar de temps suficient per poder cuidar-lo o, com a mínim, comptar amb persones de confiança que puguin ajudar-te durant aquest procés.

S'ha de tenir en compte que un **cadell** requereix molta **paciència, educació i temps de socialització**, per assegurar-se la millor convivència amb la família i amb altres individus de diferents espècies. Aquests requisits fan del cadell un animal apte per a famílies amb temps i energia suficient.

En el cas dels **gossos**, és important treure'ls a passejar un cop tinguin les vacunes indispensables per començar-los a socialitzar, i els **gatets** hauran de tenir suficients visites a la llar per perdre la por habitual als desconeguts.

En el cas dels animals exòtics, les necessitats en aquesta etapa seran molt més dispars entre les diferents espècies i el cuidador s'haurà d'informar bé consultant especialistes.

Sobre la **convivència amb altres animals adults**, les recomanacions varien segons l'espècie i l'individu. El més pràctic és **recórrer a un professional** que pugui avaluar les característiques de l'animal resident, com el seu caràcter, sexe, edat, estat de salut, grau de socialització i conducta davant d'altres animals per avaluar el grau de compatibilitat amb el nou animal i donar les indicacions pertinents per assegurar una nova incorporació amb èxit.

Recorda que les **incompatibilitats amb altres animals** poden augmentar en gran mesura en el cas dels animals exòtics, que no estaran tan adaptats a la vida amb éssers humans i molt menys amb altres espècies animals com gossos o gats. Inclús és possible que sigui necessari separar els animals amb alguna barrera física per evitar incidents a la llar.

Tot i que ja en parlarem en l'apartat de conducta, és important ensenyar el **gos** a fer les seves necessitats al seu lloc, i durant la seva etapa de cadell aquesta serà una tasca que requerirà molta constància.

A més, en edats primerenques és important tenir un **ambient estimulant** en què l'animal pugui explorar, experimentar i posar a prova tots els seus sentits. Serà gràcies a una estimulació completa que es desenvoluparà i creixerà sa.

Això també implicarà proporcionar a l'animal de companyia suficient exercici diari:

- El que en **gossos** implica joc, atenció i passejos.
- En **gats** suposa tenir suficient joc i molta atenció, raó per la que sovint es recomana adoptar-ne més d'un a la vegada (idealment, en parella), sempre que l'animal estigui acostumat a conviure amb altres gats.
- En **animals exòtics**, aquesta necessitat d'estimulació es satisfarà de diferents maneres. Evidentment, serà única en cada espècie, però generalment estarà relacionada amb l'enriquiment del seu entorn i la interacció i joc, en cas de tractar-se d'animals mínimament socials.

També pot ser una opció viable per a famílies amb **nens petits**, sempre i quan els menors tinguin un grau de desenvolupament que els permeti entendre les instruccions necessàries per interactuar correctament amb l'animal, se'ls eduqui amb l'objectiu de respectar i tractar bé els animals i hi hagi supervisió constant i directa per part dels adults.

ADOPTAR UN ADULT

En el cas dels **gossos i gats adults**, la situació és diferent. En primer lloc, el procés d'adopció pot resultar més fàcil, atès que degut al pas dels anys, el **caràcter** de l'animal serà molt més **estable** i serà més senzill comprovar la compatibilitat del futur cuidador amb la manera de ser de l'animal de companyia.

No obstant això, hi ha diversos factors que cal tenir en compte quan es tracta d'adoptar animals adults:

- En primer lloc, no per ser adult un animal de companyia requerirà menys paciència que en adoptar un cadell, sobretot al principi de la convivència.
- Molts dels gossos que són rescatats i adoptats a les protectores han patit l'abandonament (i de vegades també el maltractament) dels seus anteriors cuidadors, cosa que, sense cap dubte, pot haver suposat un trauma per a l'animal i que el fa més sensible a tornar a patir la mateixa situació. Això de vegades pot provocar una **dependència emocional més gran** de l'animal, sobretot durant els primers dies, buscant **apropar-se i fins i tot refugiar-se en algú** que el faci sentir segur dins de l'entorn familiar.
- L'important per als gossos, i també per als gats, és que quan arribin a la nova llar tinguin un racó que sentin **segur** i seu. Un lloc en què no se'ls molesti si necessiten desconnectar de la intensa experiència de socialització que viuran forçosament durant els primers dies de convivència.
- És important no oblidar que **els gats adults** solen ser més **difícils d'integrar** en un àmbit familiar nou per la seva baixa tolerància al canvi d'entorns, sobretot en els que ja hi hagi un altre animal de companyia.

- Serà indispensable proporcionar-los un **amagatall on puguin refugiar-se** i des d'on puguin sortir poc a poc quan se sentin segurs per començar a interaccionar amb l'entorn familiar, marcant sempre el seu propi ritme i sense forçar res.

Pel que fa als **gossos i gats sènior**, no són recomanables en cases amb menors, sobretot si l'animal pateix algun problema de salut que generi dolor, ja que això reduirà la seva tolerància al contacte i les interaccions amb ells.

Cal tenir una cura especial en el cas dels **animals exòtics** que ja són adults, atès que alguns, de vegades per no haver tingut un període de socialització de joves ben pautat amb éssers humans, seran totalment incompatibles amb la vida en un entorn d'aquestes característiques.

Si no estem correctament informats, podem causar patiment a l'animal i inclús posar en perill la família.

Per integrar l'animal de companyia a la llar caldrà seguir uns primers passos i serà responsabilitat teva cobrir les seves necessitats de manera adequada. Sobre això tracta justament la següent secció.

Com cuidar correctament
UN ANIMAL DE COMPANYIA

Després de tot el procés previ en què decideixes de manera responsable si hauries o no d'incorporar un animal de companyia a la teva família, si comprar o adoptar, si adult o cadell... s'apropa el moment en què el nou membre de la família arribarà a la llar. Llavors, serà important estar ben **informat** i tenir-ho tot **preparat** per facilitar així l'adaptació per la que haurà de passar.

En aquesta secció et parlarem sobre els diferents aspectes de benestar per procurar cobrir les necessitats de l'animal de companyia en qualsevol espècie.

No obstant això, cal remarcar que **els primers mesos seran els més durs**, perquè tant la teva família i la seva llar com l'animal hauran d'estar en harmonia per conviure minimitzant al màxim els conflictes. Això serà necessari perquè ambdues parts encaixin millor i la integració sigui molt més agradable.

Aquesta necessària etapa d'adaptació varia segons l'espècie i l'edat. **En gossos i gats**, els cadells poden aclimatar-se en poques setmanes a la nova llar gràcies a ser una exposició primerenca en la vida de l'animal, mentre que els animals adults (i en alguns cadells) aquest període es pot allargar als 3 mesos o inclús més, subjecte a altres factors como les experiències vitals.

En altres **animals de companyia més exòtics**, aquest període pot ser molt més curt en espècies cognitivament menys avançades (per exemple, en rosegadors, peixos o rèptils) o molt més llarg en espècies de naturalesa contrària a la convivència a la llar.

En cada apartat donarem indicacions concretes per facilitar al màxim aquest procés.

➔ Alimentación

La alimentación que le proporciones al animal será su fuente principal de energía y, por tanto, es la base sobre la que se asentará todo su desarrollo y su salud.

QUÈ LI DONEM DE MENJAR?

El més important és procurar sempre donar-li a l'animal de companyia el tipus d'alimentació que més respecti les seves necessitats naturals de consum. Per això, idealment hauries de donar-li menjar elaborat amb ingredients adequats al tipus d'animal, en una **dieta** que sigui **completa i equilibrada** seguint les necessitats nutricionals de l'animal recomanades per l'especialista.

En el cas dels **gossos**, una opció que cada cop té més acollida és la d'elaborar el menjar de manera casolana. No obstant això, aquesta tasca comporta temps de planificació i dedicació, i també implica riscos si el cuidador no està correctament informat. El recomanable és usar-la sota la **supervisió d'un veterinari especialista** en nutrició.

Relacionat amb la **toxicitat dels menjars casolans**, s'ha de tenir cura perquè alguns poden posar-se-li malament o inclús resultar tòxics per a l'animal, sobretot si són consumits en grans quantitats. En el cas dels **gossos**, per exemple, és important evitar que consumeixin ceba, xocolata, raïm o nous. A més, aquest tipus de dieta pot presentar riscos relacionats amb les parasitosis, com la toxoplasmosi, en cas d'utilitzar menjar cru sense cuinar.

Com alternativa, et pot ser útil recórrer a **pinso formulats d'alta qualitat** que estiguin creats específicament per a l'espècie i edat del teu animal de companyia (cadells, alta activitat, adults, sènior), just amb l'equilibri de nutrients que l'animal necessita. En algunes ocasions, existeixen també variants especialitzades en diferents races.

El cas dels **gats** és molt similar al dels gossos, però també s'ha de tenir molta cura en el cas dels **animals exòtics**, que no només tindran necessitats nutricionals molt específiques que requeriran el consell d'un especialista, sinó que també l'alimentació serà més costosa i haurà perills nutricionals per a la seva salut que no sempre queden documentats.

DOSIFICACIÓ DEL MENJAR

Serà important que la **quantitat diària** de menjar la defineixis tu com a responsable seguint les **indicacions dels especialistes**, ja que tenir un bon control sobre ella assegurarà que no es cometin excessos ni indulgències.

D'altra banda, també és important tenir en compte la **freqüència d'alimentació**, que haurà d'espaiar degudament els àpats i que variarà segons les característiques de l'animal.

Les pautes recomanades varien segons l'espècie, l'edat, l'activitat física, el tipus d'alimentació i l'estat de salut de l'animal, per això, has de **consultar el teu veterinari** de confiança per assegurar-te que cobreixes les necessitats alimentàries del teu animal de companyia.

Si l'animal és un **depredador** en el seu entorn natural, com passa amb algunes espècies, s'haurà de tenir una cura especial amb les quantitats de menjar que li són subministrades, ja que la gana podria desencadenar conductes depredadores i problemes de convivència. Per això, és de vital importància consultar un especialista sobre les necessitats nutricionals del teu animal de companyia.

ACCÉS A L'AIGUA

A més de tot això, una cosa que pot ajudar enormement en la digestió i que també és part de les necessitats alimentàries serà tenir un **accés constant a aigua** o, si no n'hi ha, a hidratació suficient, de manera que l'animal no passi set. En la majoria dels animals, pot ser tan fàcil com incloure un bol d'aigua neta. En el cas dels **gats**, el bol d'aigua pot funcionar bé, però els encantarà poder tenir accés a una font d'aigua corrent.

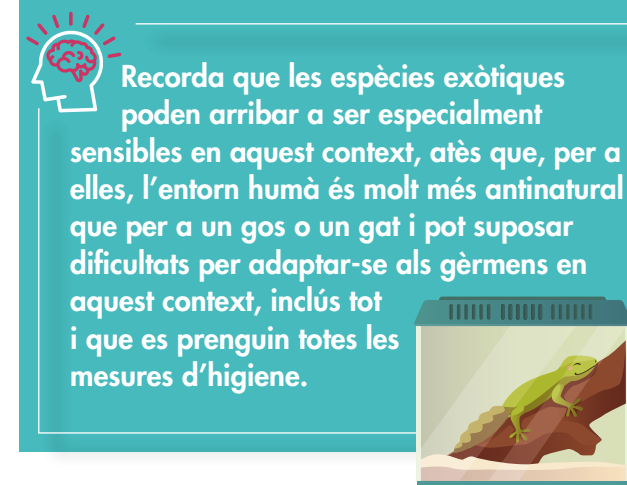
Caldrà tenir en compte que algunes espècies **animals de tipus exòtic** necessitaran consumir més o menys aigua i, de fet en alguns casos es requerirà certa humitat mínima en l'ambient per estar suficientment hidratats.

HIGIENE ALIMENTÀRIA

Tingues en compte que l'animal, normalment, tindrà com el seu únic plat el que tu utilitzis per donar-li de menjar. Per això, assegura't també de **cuidar la higiene al voltant de l'alimentació**. Neteja sovint els bols o altres utensilis que l'animal utilitzi per alimentar-se, de manera que la brutícia no acabi entrant en el seu organisme de manera indirecta o suposi una font de malestar mentre menja. Evidentment, això també inclou tenir un control de les dates de caducitat del menjar, i mai donar-los-hi quan estigui en mal estat.

A més, assegura't que els recipients no estiguin fets de materials que puguin resultar tòxics per a ell. Normalment, això serà senzill de prevenir **preguntant a un especialista**.

VARIETAT EN L'ALIMENTACIÓ

Idealment, sobretot pel **seu benestar i riquesa alimentària**, serà millor poder tenir certa varietat d'opcions que l'animal pugui gaudir de tant en tant. Això serà positiu perquè el seu cos es pugui acostumar a la variabilitat d'aliments, en cas que en algun moment necessitis canviar-li la dieta i vulguis evitar problemes gastrointestinals derivats.

Per aconseguir els millors resultats, no només pots optar per alimentar-lo de manera casolana o amb pinso, també hi ha **menjars humits** preparats en el cas de **gossos i gats**, o inclús se'l pot alimentar de tant en tant mitjançant joguines farcides.

S'ha de tenir especial cura amb què se li dona de menjar a un **animal exòtic**, ja que la informació sobre alimentació de què disposem sol ser més limitada i ens hem de restringir a les indicacions dels especialistes, tot i que pugui suposar una alimentació més costosa.

Mentre hi hagi un equilibri en la seva dieta, amb les proporcions adequades de cada component i un bon seguiment del seu pes, salut i nivell d'activitat, el teu animal de companyia creixerà fort i sa.

ALIMENTANT AL NOUINGUT

En acabar d'incorporar un nou animal de companyia a la llar, és possible que l'animal mostri **manca de gana** i, fins i tot, rebuig pel menjar. En primer lloc, s'ha de tenir en compte que aquesta reacció és habitual i que pot durar un o dos dies degut al xoc que pot haver suposat per a l'animal el seu canvi de llar, sobretot en edat adulta.

Tot i que hi hagi aquestes reticències per part de l'animal, tu, com a responsable **no deixis d'oferir-li menjar i aigua** perquè ell mengi quan se senti còmode. Si veus alguna font d'estrès que estigui distraient o molestant l'animal, mira de minimitzar-les perquè mengi tranquil i sense por o ansietat.

Hauràs d'estar molt pendent de com reacciona l'animal i com se li posa el menjar.

És possible que detectis certes incompatibilitats de l'animal amb la nova alimentació, cosa que també pot ser habitual, sobretot en edats més primerenques, i podràs anar-te adaptant a les seves necessitats mentre veus com progressa.

En cas de dubte, sempre serà recomanable que **consultis un veterinari**. Ell serà qui millor pugui orientar-te en cada cas i ajudarà a evitar que una alimentació desequilibrada porti a problemes com el sobrepès o malalties derivades. També pot ser recomanable anar a la seva consulta inclús abans de començar amb el procés d'adaptació a la llar perquè t'orienti sobre els primers passos que cal fer.

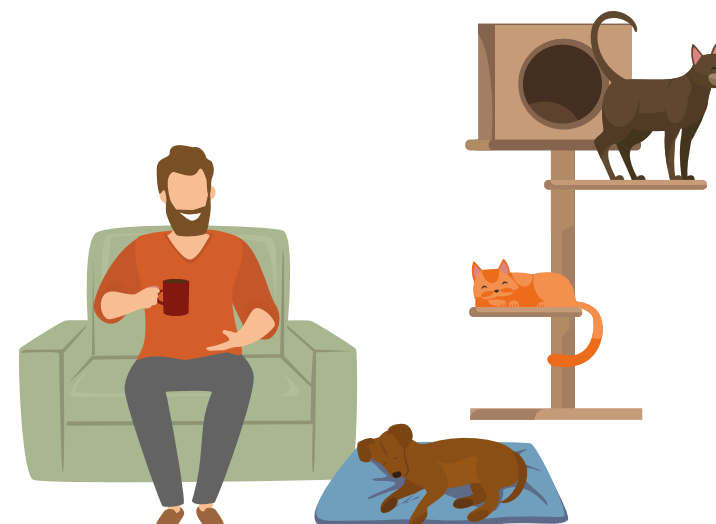
→ Comoditat

Per a un animal de companyia serà essencial **trobar-se a gust** en el nou ambient al que s'incorpori, i això comporta requisits més concrets que la recerca d'una alimentació adaptada a la seva espècie, completa i equilibrada.

TROBANT EL LLOC IDEAL

Primer, serà fonamental que trobis un **lloc ideal** on l'animal passarà moltes hores de la seva vida, ja sigui descansant al seu llit (en el cas de **gossos i gats**) o com a única zona de convivència (com succeeix amb qualsevol **animal exòtic** que necessiti terraris, aquaris o gàbies).

El lloc ideal el marcarà l'espècie i els gustos de l'animal, ja que una espècie més gregària com **el gos** agrairà poder tenir el seu llit a prop dels llocs on acostumen a estar la resta dels membres de la família. En el cas **del gat**, es recomana proporcionar diversos llocs de descans en diferents habitacions de la casa, idealment en llocs alts (no a terra) i allunyats d'estímul que puguin dificultar el son, com els sorolls o les olors fortes i desagradables.

Per a **les espècies exòtiques**, sobretot per a les engabiades, també és important que estiguin col·locades en un lloc de trobada social, on se les pugui estimular amb interacció (si forma part de les seves necessitats), però que també puguin estar tranquil·les si ho requereixen.

Evidentment, sigui on sigui, el lloc de descans haurà de ser **còmode** per a l'animal, complint també amb els requisits de neteja, il·luminació i temperatura que necessiti.

En el cas de **gossos i gats**, pot ser senzill controlar-ho, i, fins i tot, els propis animals es poden autogestionar anant a dormir a nous racons de la casa, però requerirà d'especial atenció en el cas d'alguns **animals exòtics** que no tinguin aquesta llibertat i, a més, de vegades necessiten complir amb requisits més específics i delicats, com tenir un nivell mínim d'humitat en el seu ambient.

La comoditat també és important des del punt de vista dels titulars: la gàbia, terrari, aquari o llit ha de tenir les propietats adequades per ser fàcil de netejar i moure en cas de considerar-se necessari per qualsevol eventualitat. Això també facilitarà la mobilitat de l'animal de companyia.

Una opció, a més, és afegir múltiples zones de descans o convivència per tota la llar, perquè els animals puguin decidir on prefereixen estar en cada moment i així poder gestionar més fàcilment qualsevol conflicte que pugui ocórrer.

COMODITAT DEL NOUINGUT

Un cop arribi el nou membre de la família a la llar, serà indispensable que les **zones de descans o de convivència** (en el cas d'espècies exòtiques) ja estiguin col·locades i definides. La referència hauria de ser ben clara des del principi, ja que així l'animal de companyia podrà crear un primer esquema molt més coherent de la llar i tindrà associacions molt més clares i sabrà amb més seguretat on ha de dormir.

Durant el període d'adaptació és molt possible que l'animal es mostri inquiet, o que inclús no descansi en cap moment. Serà important que tu com a responsable, procuris que se senti còmode i controlis qualsevol factor que pugui resultar-li estressant i que impedeixi que pugui baixar la guardià i dormir o sentir-se còmode. En el cas dels **animals exòtics**, en algunes espècies serà important no molestar-lo en excés i deixar que tingui temps d'adaptar-se a la nova situació.

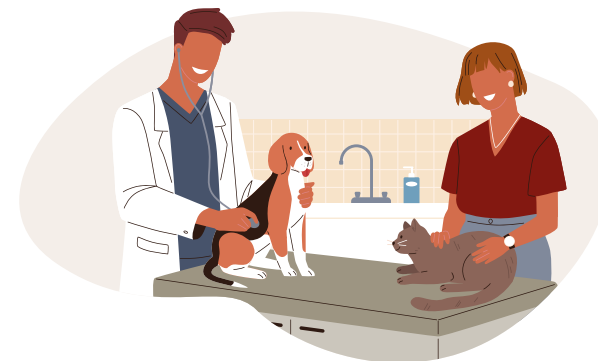
Tots els períodes de temps que l'animal pugui passar dormint plàcidament en el context d'una nova llar, seran fonamentals per construir unes sòlides bases de confiança i convivència, que poc a poc treballaran la relació amb tu i amb els altres integrants de la família.

➔ Salut

La salut és un altre **aspecte fonamental del benestar** i un dret en qualsevol animal, sigui quin sigui el context.

Atès que la responsabilitat d'un cuidador és procurar el millor tractament per a l'animal de companyia, **la major garantia és portar-lo al veterinari** regularment per confirmar que es troba en perfecte estat de salut, i sempre que apareguin signes o comportaments anormals.

En el cas dels **animals exòtics**, hi ha especialistes que coneixen millor les seves patologies. En cap cas s'haurà de medicar l'animal sense el consell d'un veterinari.

SÍMPTOMES

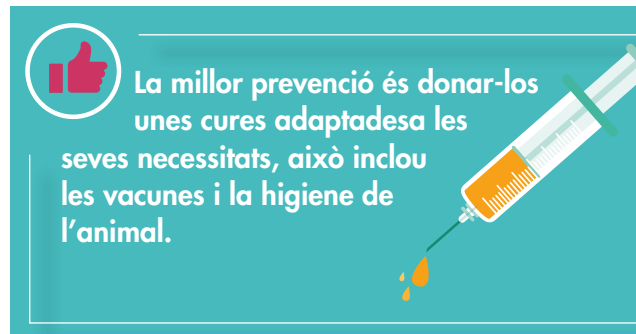
Com has de cuidar de la seva salut i ser capaç de respondre davant de qualsevol símptoma provocat per algun problema o malaltia, has de saber **detectar-los a temps**. Per això, et recomanem que t'informis degudament.

Tot i que en algunes espècies exòtiques això pot ser diferent (i t'hauries d'informar), entre els símptomes més comuns, que poden fer sospitar d'una malaltia o problema subjacent en la majoria de les espècies, s'hi troben els següents:

- Canvis en la gana.
- Vòmits i diarrea reiterats.
- Sagnats sobtats.
- Inflamacions a la pell.

- Canvis bruscos en la conducta de l'animal, com ensopiment o hiperactivitat.
- Alteracions en fer les seves necessitats, com problemes per fer-les, alteracions en els seus costums o deposicions amb un aspecte diferent a l'habitual.
- Boca i genives vermelles o en mal estat.
- Respiració agitada o molt lenta.
- Esternuts recurrents.
- Canvis d'aspecte en el pelatge o la pell.
- Es grata o empolaina en excés.
- Coixesa en caminar.

A més de la vigilància de l'animal, també és indispensable procurar garantir la màxima qualitat i salubritat del seu ambient mitjançant la **prevenció**.

La millor prevenció és donar-los unes cures adaptades a les seves necessitats, això inclou les vacunes i la higiene de l'animal.

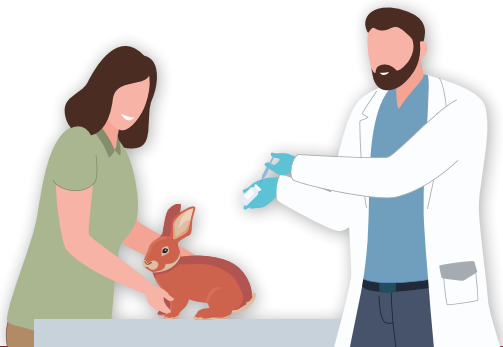
VACUNES

És indispensable que l'animal rebi les vacunes en els moments que **el veterinari t'indiqui** i que **constin en la seva cartilla sanitària**. Gràcies a les vacunes, sobretot les **obligatòries**, es pot protegir l'animal d'algunes de les malalties més problemàtiques i letals.

Cal recordar que algunes de les malalties de què protegeixes el teu animal de companyia també **et podrien afectar a tu**, com pot ocórrer amb la ràbia (present en gossos, gats i alguns animals exòtics).

A més, moltes d'aquestes proteccions requeriran que tornis a dur el gos, gat o animal exòtic al teu veterinari per continuar revacunant-lo i mantenir-lo així més segur davant de qualsevol font d'infeccions i problemes.

Recorda que el cost d'aquestes cures serà més elevat en les **espècies exòtiques**, i la disponibilitat de les clíniques veterinàries que puguin ajudar-te serà més reduïda, així que aquí la prevenció serà doblement delicada i important.

HIGIENE

Serà fonamental que tinguis en compte totes les necessitats d'higiene que té l'animal de companyia. Els gossos i gats tenen en comú moltes d'aquestes mesures:

► **Higiene general:** L'entorn en què visqui l'animal ha d'estar net, lliure de contaminants i perills, incloent accessoris i joguines. No permetis que la llar i les zones on l'animal de companyia sol passar el temps, s'omplin d'excrements o qualsevol altre producte que suposi insalubritat. En el cas de l'**animal exòtic**, serà important que escoltis els consells de cura que et proporcionï l'especialista. Si viu engabiats, hauràs de procurar mantenir el seu ambient net per evitar qualsevol contacte amb brutícia que sigui nociu per a la seva salut.

► **Higiene bucal:** S'ha de procurar mantenir una bona higiene dental per evitar que es desenvolupin malalties. Tot i que el **veterinari** s'encarregarà de revisar-lo periòdicament i de fer les recomanacions d'higiene que consideri necessàries, una mesura que no resulta estressant ni invasiva per a qualsevol animal i que pot ser útil per netejar la placa dental consisteix a consumir productes expressament dissenyats per netejar les dents mentre mastega.

► **Cures a la pell i el pèl:** En algunes espècies, com en **gossos i gats**, la raspallada del pèl pot ser una activitat agradable i positiva per a la salut de l'animal, que potencia la muda del pelatge de l'animal quan és necessari. A més, l'activitat de raspallada és una bona ocasió per detectar qualsevol ferida, paràsit o simptomatologia relacionada amb la pell i el pelatge. També es pot recórrer als banys en els gossos amb la freqüència recomanada pels especialistes. En els gats no sol ser necessari. En un **animal exòtic**, depenent de les seves característiques, aquest manteniment podria ser molt més llarg, costós i complex.

► **Neteja d'orelles:** Les orelles estan molt exposades a infeccions i, per això és important revisar-les de tant en tant per detectar possibles paràsits o símptomes d'otitis, com una forta olor. Hi ha productes ja preparats que poden ser útils per netejar les orelles sense causar-li moltes molèsties a l'animal. Davant el dubte, el millor serà **consultar un veterinari**.

► **Tall d'ungles:** Tots els animals tenen els seus propis mètodes per llimar-se les ungles de manera

natural: els gats poden rascar alguna superfície; els gossos, poden furgar. No obstant això, aquests mecanismes de llimades poden no ser suficients i les ungles llargues poden arribar a convertir-se en un inconvenient, pel que en qualsevol espècie, tallar-li les ungles pot arribar a ser un requisit. És important tenir en compte l'anatomia de l'ungla en l'animal, usar utensilis dissenyats per a aquesta tasca i evitar causar-los ferides en tallar per la zona carnosa. En cas de dubte o falta d'experiència, el millor serà consultar o delegar aquesta tasca a un **especialista**.

► **Desparasitació:** Com a part dels tractaments i també la prevenció de malalties, serà important alliberar el teu animal de companyia de qualsevol paràsit intern o extern. Serà el **veterinari** qui et proporcionï les recomanacions pel que fa a productes i mètodes a utilitzar. També pot ser útil tenir cura amb l'exposició de l'animal als contextos en què pugui veure's més contaminat amb paràsits, com poden ser en entorns bruts o on solen habitar tota classe d'insectes. Els animals engabiats també poden estar exposats a aquest tipus de perills.

COMENÇANT AMB BONA SALUT

Els primers mesos d'un animal de companyia en una nova llar poden ser els més delicats pel que fa a la seva salut, ja que el nou inquilí haurà d'adaptar també el seu sistema immunitari al menjar i al tipus de gèrmens que hi ha a l'entorn.

Com a molts altres àmbits de la cura animal, la millor prevenció que pots tenir com a cuidador responsable és la de consultar el veterinari quan tinguis dubtes sobre la salut del nou membre de la família.

No obstant això, a més de tot el que s'ha comentat sobre les seves cures, serà crucial tenir en compte aquests factors i condicionants que afectaran a qualsevol animal que s'acaba d'incorporar a l'àmbit familiar:

▶ **Segueix les teves obligacions sanitàries.**

Com a cuidador, li hauràs d'aplicar totes les vacunes obligatòries en cas que l'animal no les tingui ja, i seguir totes les recomanacions que et doni el veterinari al qual consultes. A més, serà recomanable aplicar les vacunes opcionals per donar-li la màxima protecció possible.

▶ **Vigila l'estat de salut del nou familiar,** de manera que puguis detectar qualsevol simptomatologia de malalties i reaccionar a temps.

▶ **Redueix el seu estrès.** El període d'adaptació pot comportar un temps d'estrès lleu o greu, en què l'animal no se sent a gust amb l'entorn. Aquest mateix estrès, quan es torna crònic, pot ser causant de baixades en les defenses i problemes de salut. Per això, si veus que l'animal se sent incòmode amb la seva situació, evita costis el que costi exposar-lo a situacions que el facin empitjorar, per exemple, la sobreexposició als membres de la família. Observa'l atentament durant aquesta fase i permet que l'animal estableixi el seu propi ritme d'apropament, tenint també una zona segura on es pugui amagar, en cas de necessitar-ho.

▶ Seguretat

Per a qualsevol animal de companyia, la seguretat és una necessitat fonamental i un dret tant a nivell físic com psicològic.

Els cuidadors, igual que l'animal, han de poder sentir-se tranquils a la seva llar, sabent que els riscos i les amenaces són mínims, però sent conscients que no és possible eliminar-les del tot.

A l'hora de dur a casa un animal de companyia, la seguretat és un dels factors més importants per facilitar el dur període d'adaptació i perquè, tant tu com els altres membres de la família, us guanyeu la seva confiança.

SEGURETAT FÍSICA

Hi ha moltes fonts de perills que no veiem a simple vista però que poden suposar un risc gran per a la integritat i salut de l'animal de companyia. És important que facis una **revisió completa de la teva llar** i t'asseguris que no hi hagi res que pugui ocasionar-li danys amb o sense la teva supervisió.

▶ **Finestres i balcons:** Molts gossos, gats i altres animals exòtics senten curiositat per què hi ha a l'altra banda de les finestres, i això de vegades pot provocar que un pas en fals cap al buit es converteixi en un accident que pugui ocasionar-li greus lesions o inclús la mort. Per això, és indispensable que se'l protegeixi posant barreres i proteccions.

▶ **Mobles que es mouen o cauen:** Qualsevol animal de companyia pot tenir un accident amb algun moble de la llar, ja sigui xocant-hi mentre juga o sent víctima d'algun lliscament o caiguda de mobiliari. És important assegurar-te de l'estabilitat i seguretat dels mobles que tens a la teva llar.

▶ **Productes tòxics:** Hi ha molts productes i aliments que, en cas de ser ingerits per l'animal de companyia, poden causar-li seriosos problemes de salut. Tenir un gos, gat o animal exòtic segur també implica allunyar-lo d'aquest perill. Alguns exemples són els productes químics com els de neteja, pintures o dissolvents. Els cubells de la

brossa, que solen contenir menjar en mal estat i altres productes no ingeribles, també poden causar problemes seriosos de salut. Tota la informació que et calgui saber sobre la toxicitat d'aliments en l'espècie del teu animal de companyia te la podrà facilitar un **especialista**, una cosa especialment important en el cas dels animals exòtics, amb els que no estem tan familiaritzats.

- **Plantes perilloses:** Hi ha diverses plantes que poden provocar intoxicació per contacte o consum i la recomanació principal pel que fa al cas és allunyar-les tot el possible de l'animal de companyia o transportar-les a una altra llar sense animals. Serà important que estiguis ben informat sobre aquests perills, posa especial atenció al vesc o la famosa flor de Nadal, l'heura, el ficus o el grèvol.

- **Perills per asfíxia:** A la llar hi ha tot tipus de perills i un dels més invisibles són els cables i objectes petits que puguin provocar asfíxia en l'animal. Si saps que sol posar-se a la boca tot el que troba a terra (cosa comú en cadells) retira tots els objectes que puguin resultar perillosos en ser ingerits o que inclús puguin ocasionar lesions en el tracte respiratori o digestiu de l'animal. L'asfíxia i la deshidratació també són conseqüències de l'excés de calor, i és important remarcar que cap animal hauria de quedar-se tancat en un cotxe per cap període de temps, ja que tan sols en 15 minuts la conseqüència pot ser fatal.

- **Perills domèstics:** Si a la teva llar hi ha diferents fonts de risc per electrocució o cremada, és important que minimitzis tots aquests perills o que, com a mínim, protegeixis l'animal de companyia impedit-li el contacte amb ells. Des de setmanes abans de que es faci efectiva la incorporació de l'animal, revisa tota la teva llar en busca de qualsevol perill per a la seva integritat i retira el perill o, com a mínim, posa les barreres necessàries per impossibilitar-li l'accés.

- **Altres animals de companyia:** Sí, els animals amb què conviu també poden ser una font de perill, i serà responsabilitat teva protegir la integritat física d'ambdós. Ja hem introduït la importància de comprovar la compatibilitat entre els dos animals en el període d'adopció, especialment en els animals exòtics, però també

cal tenir en compte la naturalesa de cada espècie, per exemple, tenir a la llar un animal depredador com una serp o un gat pot suposar un perill per a un rosegador. Aquesta protecció també s'estén a animals de companyia d'altres famílies amb els que l'animal pugui trobar-se fortuïtament durant els passejos, i inclou l'obligatorietat d'incorporar un morrió en cas de ser necessari protegir els altres de possibles incidents provocats pel teu animal, quan hi ha antecedents que demostrin aquest risc.

- **Assegura't de no perdre'l:** Els animals pots protegir-los de moltes maneres, i una mesura de prevenció molt eficaç (a més d'un deure) es col·locar-li una placa identificadora al collaret, amb el seu nom i un número de telèfon al qual et puguin trucar en cas de pèrdua.

Evidentment, els animals que tinguin antecedents d'haver-se escapat també poden tenir un GPS incorporat al collaret, sempre i quan això no suposi un destorb o perill per a l'animal. En contextos de viatge, l'animal ha d'anar certificat amb el seu passaport corresponent, que dependrà de la normativa vigent de la localitat a la que es pretengui viatjar.

Evidentment, davant de qualsevol accident que pugui haver causat algun dany o lesió en l'animal és important visitar d'urgència el veterinari.

PERCEPCIÓ DE SEGURETAT

A més d'estar segur, l'animal també s'ha de sentir segur a la seva llar. Això és un dret i és positiu per al seu benestar mental, la qual cosa afecta la seva conducta i influeix molt en la relació que té el nou familiar amb l'entorn que l'envolta i els seus cuidadors. Aquestes són totes les claus:

- **Zona segura:** La zona segura és un lloc on l'animal sap que estarà fora de perill perquè s'hi pot amagar i mai se'l molesta. Es caracteritza per ser un lloc tranquil, el més aïllat possible d'estímul molestos, incloent a la família i altres persones i animals. Per a qualsevol animal és important disposar sempre d'una zona segura. A l'hora d'arribar a la llar, assegura't que entén quina és la seva zona i no el molestis quan estigui allí ni permetis que ningú el faci sentir-se envaït o estressat.

- Cura amable:** A qualsevol animal de companyia, sigui de l'espècie que sigui, se l'ha de tractar amb **amabilitat i afecte**. Per tant, mai s'ha de recórrer a la violència, a manipulacions forçades i injustificades, als crits o als cops de cap classe que puguin espantar-lo o fer-li mal, ni tant sols si la intenció és educar l'animal.
- Barreres davant de factors estressants:** De vegades, el fet de disposar d'una **barrera visual o auditiva** entre l'animal i una font d'estrès pot marcar la diferència en la tolerància que l'animal tingui al problema, ja que l'esmoreeix i el fa menys amenaçant. Per exemple, en alguns animals, també en els exòtics, pot ajudar el fet de tancar la gàbia de transport, terrari o gàbia on estan tancats per minimitzar l'excés d'estimulació.
- Allunyar-lo dels perills:** Patir qualsevol incident que amenaci la **integritat física** de l'animal pot ser una font de por posterior al fet, inclús tot i que l'animal no hagi patit dolor físic de cap tipus.
- Necessitats especials:** En cada espècie hi ha necessitats concretes que poden cobrir-se per millorar la **sensació de seguretat**, més enllà dels llocs per amagar-se. En el cas dels **gats** pot ser útil disposar de llocs alts als quals ell pugui accedir quan ho desitgi. Un lloc alt proporciona a l'animal una bona vista dels voltants i li aporta una sensació de major control sobre el que succeeix

en l'entorn. **Moltes espècies exòtiques també tenen necessitats especials** que li aporten seguretat. Per exemple, algunes espècies molt socials de llores necessiten estar sempre acompanyats dels seus cuidadors per sentir-se segurs en l'entorn, i la seva marxa pot ser un factor molt estressant.

Relacionat amb la seguretat psicològica de l'animal, serà molt important (sobretot en animals como gossos i gats) assegurar que els viatges al veterinari siguin tan poc estressants com sigui possible. Per aconseguir-ho, és aconsellable habitar l'animal de companyia al viatge de manera progressiva i utilitzant una cistella de transport d'una mida adequada. En cas de dubte, sempre serà aconsellable demanar assessorament a un professional.

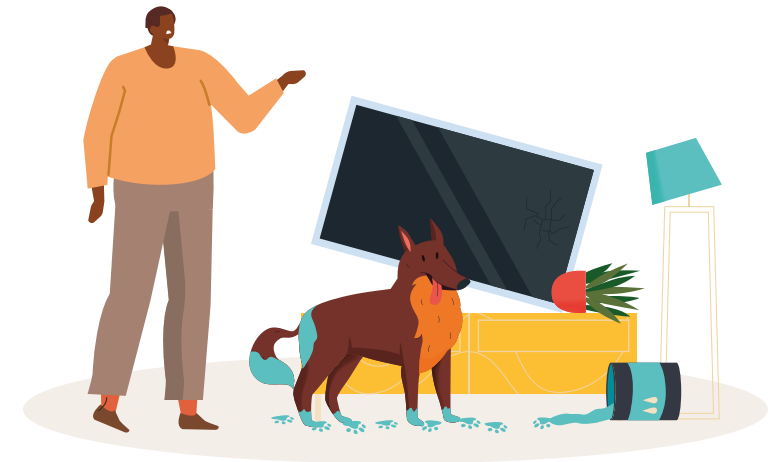
→ Conducta

Una gran part dels problemes de convivència que hi pot haver en una llar es deuen a les característiques de conducta de l'animal.

! És tan important informar-se bé sobre quines són les més habituals, com tenir una llar preparada per satisfer-les i estratègies per saber com respondre-hi.

NECESSITATS ETOLÒGIQUES

Hi ha certes conductes o activitats que també formen part de les necessitats de benestar i en els cercles científics es coneixen com necessitats etològiques. Aquestes són **activitats** que l'animal usualment faria en un **entorn natural** i que, degut al nou model de vida que representa integrar-lo en un nucli familiar humà, no sempre poden cobrir-se de manera satisfactòria, la qual cosa sovint pot causar problemes de convivència. Evidentment, això torna a ser molt més complicat de resoldre en el cas de les espècies exòtiques, les conductes de les quals solen ser encara menys compatibles amb aquell nou context.

! Serà important que t'informis sobre les conductes específiques del teu animal de companyia.

Perquè serveixi d'orientació, a continuació, detallem les **necessitats etològiques** que hi ha de manera més **generalitzada**:

- Exercici:** Qualsevol animal, ja sigui gos, gat o animal exòtic necessita moure's a diari per exercitar els seus músculs i aconseguir que la sang regui tot el cos. De fet, tal com ja hem comentat, la inactivitat o ensopiment de l'animal es considera un possible símptoma de malalties o problemes. A més, l'exercici com a tal pot suposar una via de fuga per millorar la gestió de l'animal en contextos de conflicte, és a dir, l'exercici no només és una necessitat, sinó que a més té un potencial terapèutic.

- Socialitzar:** Tot i que això pot variar segons l'individu, hi ha moltes espècies d'animals que se solen incorporar a la llar i que tenen un fort component social amb un marge de conductes que només poden expressar-se amb la presència d'un altre animal de la mateixa espècie. Aquesta és una de les raons per les que, per exemple, el gos necessita passejar a diari per socialitzar amb altres gossos, els rosegadors o els ocells d'algunes espècies gaudeixen d'un millor estat d'ànim en conviure amb coespecífics. Això es compleix sempre i quan l'animal estigui ben socialitzat amb altres individus. Si no es així, el fet d'intentar que es relacioni amb altres animals pot ser més una font d'estrès i por que un benefici i, en aquest cas, es desaconsellaria i s'hauria de buscar ajuda d'un professional.
- Exploració:** Relacionat amb el punt anterior, també és important que l'animal disposi de sistemes i recursos per poder inspeccionar el seu entorn de manera segura, tant dins com fora de casa. Això proporciona més seguretat i confiança en l'animal, ja que aquesta és la manera que té d'entendre i familiaritzar-se amb el seu entorn.
- Joc:** Una gran part de les espècies animals no només necessiten exercitar-se i interactuar amb altres animals o familiars, sinó que a més han de fer-ho d'una manera divertida i que suposi una activitat estimulante en si mateixa. Sobretot, **en gossos i gats**, el joc és una activitat indispensable per satisfer l'animal i de pas reforçar el vincle amb la resta de familiars. A més, és una oportunitat fantàstica perquè l'animal

expressi moltes de les conductes i instints que normalment estan inhibits en el context habitual i que en el joc es poden relaxar, com és l'acte de mossegar. En algunes **espècies exòtiques**, com els peixos, el joc no sol donar-se de manera directa amb el cuidador, sinó que ocorre entre membres de la mateixa espècie o en interacció amb l'entorn.

- Afecte:** L'afecte és una necessitat òbvia en moltes espècies socials, i forma part del tipus de conductes a les que l'animal s'ha d'exposar i ha de poder expressar amb naturalitat. Si un **gos** o un **gat** no expressa cap mena d'afecte pels altres membres de la família pot ser símptoma d'algun problema subjacent relacionat amb la relació entre ell i els altres membres de la família. Per això, és important proporcionar-li no només atenció i cura, sinó també expressar-li el teu afecte com a cuidador.

SOCIALIZACIÓ

Aconseguir l'adaptació de l'animal a la llar no sempre és senzill, i la socialització pot **influir** molt, tant **en aquest procés** com en la conducta que tindrà l'animal.

En qualsevol espècie, la socialització és un **període sensible** en el qual l'animal aprèn sobre el seu entorn i interioritza certs patrons de conducta i crea associacions que marcaran gran part de les seves reaccions i decisions, sobretot en contextos nous o poc coneguts.

Segons els **investigadors**, al final del període de socialització comencen a aparèixer senyals de por davant d'estímuls amb els que l'animal no s'ha relacionat prèviament. Aquestes **conductes de por** són indispensables per **evitar** possibles **perills i millorar** així les probabilitats de supervivència. També, a partir d'aquell moment la conducta del cadell es va modificant molt paulatinament cap a la d'un adult, procés que en gossos sol allargar-se fins els dos anys d'edat.

En el context de la convivència en nuclis familiars amb humans i altres animals, on s'ha de buscar **la sintonia entre diverses espècies**, la socialització és especialment important.

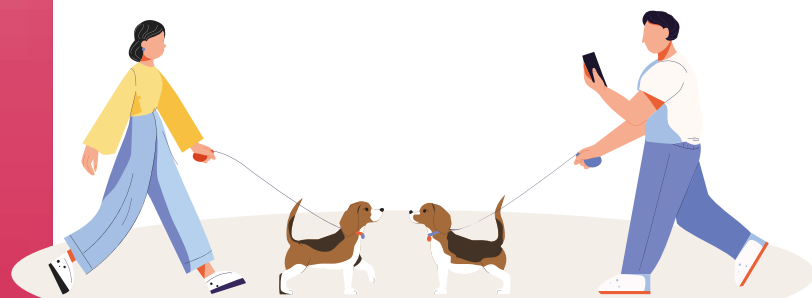

És gràcies a una socialització rica i variada que es pugui aconseguir que un animal de companyia tingui una millor tolerància davant dels desconeguts o el tracte dels veterinaris i altres cures.

Tot i que el **temps de socialització** varia molt amb l'espècie i és possible socialitzar un animal habituant-lo a un nou context amb molta paciència, és el moment en què més se l'ha d'exposar per evitar que experimentin por en el futur.

L'exposició d'un cadell a nous estímuls sol realitzar-se mitjançant el criador o responsable que l'estigui cuidant durant aquest període primerenc, i consisteix simplement a presentar-li a l'animal **tot tipus d'estímuls** perquè els vegi com quelcom familiar i els normalitzi, la qual cosa implica l'aparició a la vida del cadell de tot tipus de persones, sorolls, objectes i olors. Sempre dut a terme d'una forma molt gradual i agradable per al cadell o gatet, ja que les experiències negatives durant aquest període tenen una influència molt important sobre la conducta futura de l'animal. Aquesta també és

ENRIQUINT LA VIDA DE L'ANIMA

No hauries de quedar-te en tan sols cobrir les necessitats que tingui el teu animal de companyia, sinó que la recomanació seria anar molt més enllà, buscant aportar-li la **millor qualitat de vida** dins del que sigui possible i viable.

la raó perquè se sol recomanar treure els gossos al carrer tan aviat com tenen les vacunes mínimes obligatòries, ja que la socialització pot prevenir els problemes provocats per conductes mal gestionades.

No obstant això, cal destacar que la fi del període de socialització no suposa un punt de no retorn en la possible adaptació de l'animal de companyia al nou context en què se'l pretén incorporar.

Els experts afirmen que un animal amb **mancances en el procés** de socialització, si més no en el cas de gossos i gats, pot arribar a **adaptar-se raonablement bé** al nostre tipus de vida, sempre i quan els responsables estiguin disposats a dedicar-li paciència, temps i recursos suficients per facilitar tot el procés, acudint sempre a especialistes que puguin ajudar a resoldre qualsevol inconvenient. En el cas d'alguns animals exòtics, això és bastant més complicat i l'adaptació podria resultar impossible, requerint a més la intervenció i consell d'un especialista.

La idea intrínseca que hi ha darrere els enriqueiments és aprofitar el període de novetat i benestar, que sol venir després de la incorporació del nou estímul, per donar-li a l'animal certa varietat i sumar riquesa a un entorn empobrit. D'aquesta manera, les privacions que pugui patir es compensen, tot i que només sigui de manera temporal.

En termes generals, podríem millorar encara més l'ambient d'un animal de companyia amb les següents recomanacions:

- **Proporcionar accessoris i complements**, que podrien resultar un afegit molt interessant en la vida de l'animal si s'escullen adequadament. Per exemple, els **rascadors-torre** resulten indispensables per als gats, ja que els permeten rascar i poden servir com a plataforma elevadora. Una altra opció que aporta diversió, tot i que requereix una estreta vigilància per evitar accidents, és l'ús de l'**herba gatera**, un estimulants natural que provoca una conducta de joc extrema en el gat. Cal tenir en compte que, en el cas de les **espècies exòtiques**, l'oferta d'accessoris i complements sol ser molt limitada o inclús inexistent, i serà responsabilitat del cuidador informar-se i crear ell mateix aquest tipus d'enriqueiments.
- **Millorar la qualitat de productes i cures**, principalment en l'alimentació. En el cas dels

animals exòtics, això també pot traduir-se en una renovació del terrari o gàbia, que (si convé) pot acabar sent més gran i còmoda per a l'animal.

- **Incorporar més productes que aportin benestar i llibertat d'elecció** o autogestió en l'animal, la qual cosa pot ajudar a cobrir millor algunes necessitats etològiques. Per exemple, pot ser bona idea deixar que el gos sigui capaç d'escollir les seves joguines per a una sessió de joc o el tipus de menjar que li ve de gust. També es poden habilitar diverses zones de descans en zones on acostumi a agradar-li estar, d'aquesta manera, es garanteix la comoditat allà on vulgui dormir.

En el cas dels **gats**, pot ser positiu disposar de dues o més caixes de sorra per cada gat, ben separades en diferents punts de la casa. D'aquesta manera, l'animal podrà fer les seves necessitats a diferents llocs de la casa.

Quan es tracta d'**animals exòtics**, això té molta més variabilitat i dependrà de què beneficis més a cada individu o espècie. Per exemple, hi ha peixos i rosegadors que poden beneficiar-se de tenir diferents instal·lacions on estar o per on desplaçar-se, com tubs i altres afegits, però això a la vegada podria suposar una font d'estrès si no es gestiona adequadament.

- **Convivència positiva amb altres animals compatibles**, aconseguint que es diverteixin expressant conductes de joc molt més variades, sense necessitat d'haver de recórrer sempre a un altre familiar o a diferents joguines. Concretament **els gats**, poden estimular-se mútuament de manera molt completa, per això se sol recomanar que es criïn en parella des de petits.

Passa el mateix en moltes altres espècies que mostren tolerància i compatibilitat en les activitats socials, com són la majoria dels **gossos, els rosegadors i alguns peixos**. Evidentment, també hi ha combinacions que poden resultar compatibles entre diferents espècies i que poden conviure perfectament, formant part d'un entorn enriquit.

- **Estimulació més enllà del joc**: El joc és una activitat molt enriquidora, i és positiu aportar-li a l'animal tota classe d'estímuls, però és cert que algunes espècies d'animals de companyia tenen capacitats que van més enllà de la mera necessitat de diversió i que es

podrien desenvolupar mitjançant un altre tipus de jocs més difícils o avançats, com són les sessions d'ensinistrament. Això succeeix, sobretot, en l'**ensinistrament i educació** canina, mitjançant jocs d'intel·ligència i de rastreig.

Recorda que aquest tipus d'ensenyances s'han d'aplicar només mitjançant l'assessorament de professionals capacitats i autoritzats per a aquesta activitat. A més, és important que aquests professionals segueixin metodologies actualitzades i que respectin els drets i benestar dels animals en tot moment.

També s'ha de tenir en compte que gran part dels **animals exòtics** no es poden ensinistrar o educar tal i com sí que és possible amb els gossos. Els animals exòtics tenen particularitats que els fan incompatibles amb l'ensenyança d'ordres o dels jocs d'intel·ligència, tot i que sí que és cert que hi ha alguns casos d'èxit en aquest sentit, però que requereixen molta experiència, formació i una gran cura en el seu maneig.

GESTIONANT PROBLEMES DE CONVIVÈNCIA

Tot i tenir totes les necessitats cobertes en l'entorn familiar, el fet d'**incorporar un animal de companyia** a la llar pot suposar certs conflictes de conducta amb què els responsables hauran de lluitar. És important ser-ne conscient i estar preparat per al moment de la incorporació, i això és especialment sensible en el cas de les **espècies exòtiques**, de les que no sempre se'n coneixen les seves conductes més problemàtiques.

Tant per nous com per a animals de companyia que ja porten un temps vivint a la llar, és important que els **cuidadors de l'animal** disposin de **recursos suficients** per gestionar qualsevol tipus de conflicte. Aquestes són les principals claus:

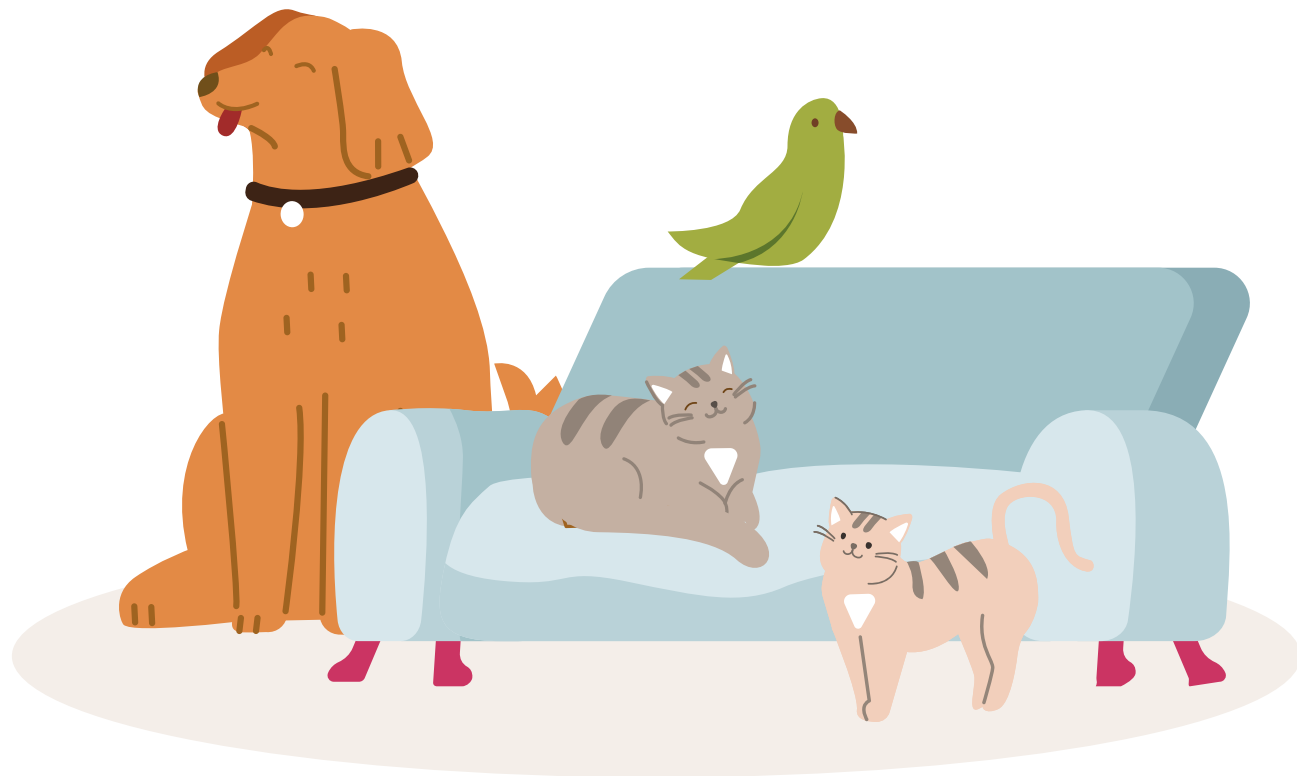
- **Necessitats etològiques cobertes**: De vegades, els problemes de convivència de l'animal poden sorgir arran de no atendre certes necessitats correctament, com pot ser la necessitat d'estimular la mossegada que tenen molts **gossos** des de petits, i que acaben desembocant en mossegar mobles i desgastar-los. Aquesta conducta es pot redirigir cap a ossos, mossegadors o joguines, amb atenció, paciència i consistència. És indispensable consultar un especialista quan es tracti d'un animal de **companyia exòtic**, ja que les seves particularitats conductuals sovint seran difícils de percebre sense experiència prèvia.

- **Atenció constant**: Estar molt atent a les diferents conductes i necessitats que es plantegin en l'animal de companyia i adaptar l'entorn per millorar la convivència, sobretot durant els primers mesos després de l'arribada.

- **Recórrer a un professional**: Aquesta és una opció viable quan ocorren incidents o apareixen conductes per a les que els responsables no tenen eines suficients, inclús com una forma de prevenir l'aparició de problemes de conducta i de convivència. En el cas dels exòtics, el paper de l'especialista serà fonamental perquè molt poques persones estan realment preparades per cuidar-los.

- **Rutines**: Per a qualsevol animal de companyia és essencial tenir unes rutines amb horaris que no variïn en les activitats que es fan cada dia, com l'hora de l'alimentació, el joc o el passeig. D'aquesta manera, l'animal sent que té cert control o seguretat sobre el que passa al seu voltant i el que cal fer.

- **Tingues en compte la comunitat:** A l'hora de tenir un animal de companyia, ja sigui una nova incorporació o no, tingues sempre en compte quines són les conductes que pugui tenir l'animal que influeixin en la qualitat de vida de tercers, com la teva comunitat de veïns. Si en el teu nucli familiar teniu un **animal exòtic**, tingues una cura especial amb qualsevol conducta que pugui suposar una molèstia per als altres, i evita costis el que costi que l'animal pugui escapar-se de la llar i convertir-se en un perill a la comunitat.

**La tinença responsable
és un compromís per a tota
la vida de l'animal
Pensa-ho!**

Edita: © Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030
Secretaria General Tècnica
<https://cpage.mpr.gob.es/>
NIPO en línea: 233-25-017-8
Disseny i maquetació: Grupo Asis Biomedica S.L.